

REGIONAL STRATEGY FOR INDUSTRIAL CULTURE

Regional strategy document

Final version
11 2018

T1.5.1

Reporting Period 5

PP9, Opolskie Centre for Economy Development

Marcin Staniszewski
m.staniszewski@ocrg.opolskie.pl

TABLE OF CONTENTS

Project context	3
1. Introduction	3
2. Regional Status Quo	4
3. Objectives & applied approach.....	7
4. Regional Strategy for Opolskie IC	11
5. Coordination & Tools.....	13
6. Roadmap & Milestones.....	13
7. Outlook and sustainability	14
Annexes	14

Abstract

Opolskie is a region with a rich history, modern society, developing economy and attractive job opportunities. The InduCult2.0 idea of redefining and using regional industrial culture means convinced many important regional actors and leaders of different backgrounds. The regional focus group insight together with peering within InduCult2.0 helped to define what is Industrial Culture of Opolskie and included its vision and mission within regional argumentation paper. The focus group agreed that LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE can only be achieved by continuous process of improvement and focus on products using critically mass of the region that are high quality and possible to upscale in the future.

InduCult2.0 pilot activities have tested industrial culture focused regional events (festival, job-fair, school exhibitions) and spatially integrated regional industrial tourism product. Regional stakeholders have implemented relevant actions for industrial tourism, strengthening bonds of regional industrial labour market and fostering creativity and innovativeness. The strategy priorities and new themes of action relevant for dynamic industrial culture of Opolskie were defined as response to key problems that appear in the regional context due to transformation and development of economy. The continuous improvement process will be based on existing organisation culture, trust, collaborative and appreciative approach applied during InduCult2.0 meetings.

The strategy and regional action plans will be presented to regional authorities and to the public. The documents and established monitoring process are a basis for recommendations for the current and future actualisations regional development and innovation strategies. Regional coordination and continuation of international peering will support the improvement process of key regional activities, especially the regional flag event and industrial tourism offer that strengthen the transnational value of LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE.

1. Project context

InduCult2.0 project - „Industrial heritage, cultural resources of current industries and creative pioneers - utilizing Industrial Culture in Central Europe” establishes the idea of Living Industrial Culture in Central Europe and as such reveals, strengthens and utilizes the unique cultural spirit of industrial regions. InduCult2.0 is initiated by 8 long-standing industrial regions represented by: Germany, Austria, the Czech Republic, Italy, Slovenia, Croatia, Poland and Belgium.

LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE is an objective for constant improvement according to dynamics of changes in the Industry. The objective is based on the concept of and arguments from the Regional Argumentation Paper presented to public within the Regional Argumentation Brochure. The strategy has been finalised and incorporated lessons learnt on main regional actions and review points on all regional actions from Regional Action Plans priorities P1 (InduCult2.0 T2), P2 (InduCult2.0 T3) and P3 (InduCult2.0 T2). Regional action planning had strong impact of defining strategic priorities (P) and types of activities (TA) of regional strategic document for Industrial Culture.

2. Introduction

Opolskie Centre of Economy Development (OCRG) implements regional economic and innovation policy activities delegated by Board of Voivodeship. It is an intermediary institution for Regional Operational Fund priorities directed to entrepreneurs. It also implements some key systemic projects for innovation and economic policy implementation e.g. attracting investors, vocational education system, apprenticeship programmes. It has implemented various projects that open regional innovation system to international cooperation and support innovativeness and creativity. Currently OCRG is applying quadruple helix collaborations (including social sphere) for smart specialisation development.

Opolskie is a region with a rich history, modern society and the possibility of implementing new technologies and creating attractive jobs opportunities. Here, the traditional industry meets innovative ideas. Here, people think boldly of the future, thus not forgetting the priceless inheritance of the past.

Industrial Culture is opening Opolskie region to social innovation and better, comprehensive use of its resources and potential. The aim for this publication is to define connection between regional economy, industrial heritage and society of the region. What is more, we would like to encourage more companies, employers and culture, educational, non-profit organizations to join us.

3. Regional Status Quo

Benefits from Industrial Culture of Opolskie

The historical and contemporary context of industrial culture as well as the process of the defining regional smart specialisations in the industry of Opolskie region leads to point out six core benefits on how Industrial Culture will benefit regional development.

Thanks to Living Industrial Culture we will:

- Take care of the foundation of our identity;
- Raise awareness of youth about industry and smart specialisations;
- Enrich our cultural and tourism offer;
- Establish space for dialog between creatives and industry;
- Strengthen pull factors;
- Better use of internal (endogenous) resources.

Brief industrial history of Opolskie region

The industry of Opolskie region has strong traditions dating back to the beginning of the industrialisation of Upper Silesia. Preindustrial metallurgy, limekilns, manufacturing of furniture and porcelain development laid fundament for recent cast iron, lime, cement, porcelite and furniture production. It was Ozimek in Opolskie were for the first time in Europe where coke was used to produce pig-iron. Afterwards industrial metallurgy boomed in neighbouring mining areas of Upper Silesia. However Opolskie remains a part of the industry with Ozimek ironworks and Zdziechowice coking plant - the largest in Europe.

Opolskie was early connected to railway and waterway system of Prussia/Germany in the 19th century. The most important railway connections were built next to the Odra river and Kłodnica Canal to connect mining areas of Upper Silesia with the rest of the Germany together with main waterway port in Koźle (today part of Kędzierzyn-Koźle). The location nearby the transportation corridor between heavy industrialised Silesia and the rest of Germany supported/facilitated the industrialisation of the region. First the lime and cement industry developed in the area between Opole, Krapkowice and Strzelce Opolskie based on rich marl and limestone depots.

From the 19th century, the cement industry played a significant role in the economic life of the region. Before the Great depression only the city of Opole had 8 cement plants and only the village of Gogolin had 35 limekilns in operation. The specific location had also draught investors of light and consumption goods industry. Among the most outstanding ones is the first investment of modern corporation in Opolskie that was Bata shoe factory with complex settlement for workers (Otmęt, today part of Krapkowice) built in 1930s. Tomas Bata, this Central European counterpart of Henry Ford, has employed here its management “philosophy” that still inspires. Kędzierzyn-Koźle is the second city in Opolskie region and still serves regional industry with its river port, stockyards and as an important waterway and rail link between Wrocław and the neighbouring region of Upper Silesia.

The Kędzierzyn part of the city developed since 1960s when its pre-war chemical production was developed for needs of Polish agriculture and industry.

The first railways also connected Opolskie with neighbouring regions and countries, such as Galicia and Cieszyn Silesia within Austria-Hungary and Kingdom of Poland within Russian Empire. Since 1850s mobility of people from and to Opolskie is very high and the region throughout the years become multiethnic. Historically, regional industry is the result of the work of generations of investors, residents and economic migrants of different nationalities - Czechs, Germans, Jews and Poles. During more recent industrial development the region draught economic migrants from other Polish regions. Opolskie is now a cultural centre of German minority in Poland.

Industrial potential of Opolskie region today

Opolskie Voivodeship is located in south-western Poland, bordering with the Czech Republic and four Polish regions: Dolnośląskie, Wielkopolskie, Łódzkie and Śląskie. Opole is still developing its metropolitan functions and is the regional centre for commerce, banking, industrial complexes and other major service sector industries.

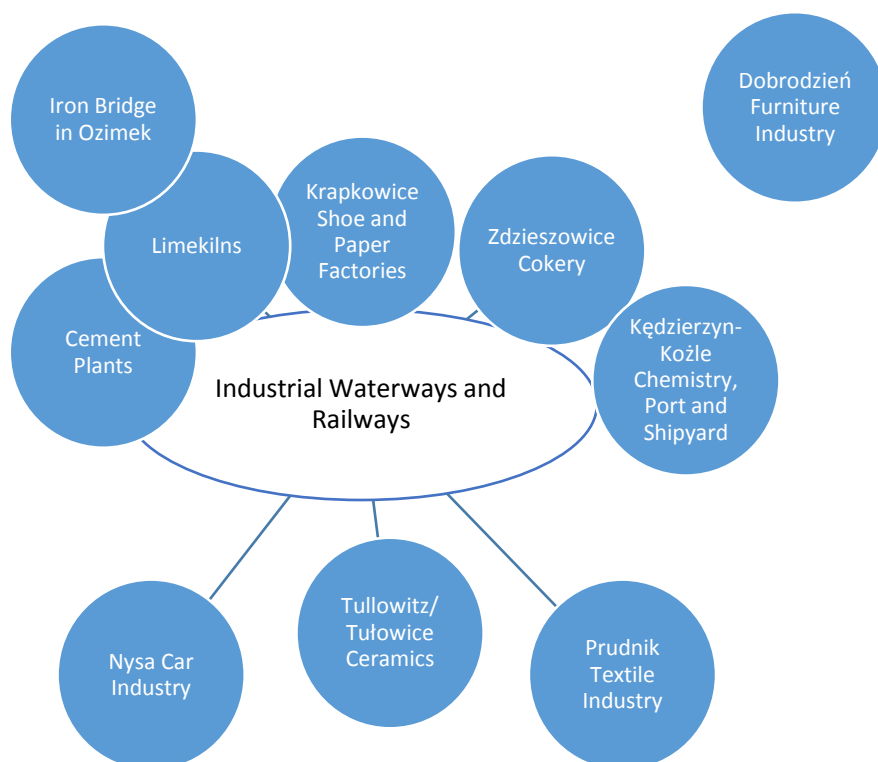
The economy of Opolskie region still depends on very traditional cement, lime, chemical, coke, iron, furniture and more recent food and automotive production. Regional and local authorities take action to attract further investment and support innovation through smart regional specializations. Sectors with huge potential are food industry, chemical, construction and automotive, consumer goods industry. The region is very well connected with South-Poland, the Czech Republic and Germany by A4 motorway being a part of the Trans European Berlin - Kiev transport corridor. The industry attracts investors and specialists, high skilled workers from other Polish and European regions. Though, the region has a population of circa 1mln inhabitants and is facing demographic decline and brain drain.

What is significant for development of industries, business and workforce market, Opolskie region has well developed higher education sector - 6 higher education institutions (university, university of technology, private universities), research and development facilities. Altogether, the region has two technology parks, several academic entrepreneurship incubators, entrepreneurship incubators, centres of technology transfer, loan funds, guarantee fund and business intermediary organisations. The remaining challenge is continuous improvement of the quality of services provided by these organisation through international benchmarking and pilot actions supporting regional economic and innovation policies.

Advantage of dispersed industry

One of the first conclusions from regional focus group workshops was that the concept of Industrial Culture of Opolskie have had to be an answer to dispersion of industrial heritage. The diversity of the industry is a result of relatively stronger national and international ties of regional economy and labour market than in most of Polish regions. This touches especially ties with national and German economies.

Dispersion industrial heritage means of Opolskie

Defined smart specialisations in Opolskie today according to RIS3

The industry of Opolskie is being in constant transformation and due to globalisation and supply chains development even more diversity came to place. Though some industries with hived and applied technologies are the basis for defining now regional smart specialisations.

Smart specialisations	
Group	Detailed
Construction and wood technologies	Low-energy construction technologies
	Cement and concrete technologies
	Wood technologies
Metal and machine industry technologies	Technologies of power transmission system
	Technologies of design and manufacture of machinery and devices
	Metal technologies
Chemical technologies	Polymers, plastics and rubber technologies
	Organic chemistry technologies
	Cleaning materials technologies

Energy technologies (with renewable energy)	Fuel production technologies
	Engine technologies
	High-voltage technologies
Food and agriculture technologies	Plant production technologies
	Technologies food production and processing, in particular processing of the milk
Life and environmental science	Health products
	Spatially integrated regional tourist product
	The process of organising the intermodal system environmentally friendly

4. Objectives & applied approach

The aim of the regional strategy for implementing living industrial culture is to transpose vision and mission based on regional arguments, approaches and problem areas into strategic objectives, action priorities and themes of actions.

Living Industrial Culture of Opolskie - key arguments

I. I know who I am

We take care of our identity through sharing stories and experiences of industrial culture. We cross the stereotypes and think out-of-the-box in relation to our social and local life. We take inspiration from industrial pioneers like (Tomas Bata, Franz Winckler or Piotr Kler) and regional products (Nysa van, Otmęt shoes, Tullowitz porcelain). We use past, presence and future of our economic life to strengthen our society.

II. Attractive jobs in the industry

We increase knowledge about our industry and regional smart specialisations. We promote regional industry and learning through acting among pupils during interactive workshops and school initiatives. We promote existing Industry 4.0 job offers. We train job-seekers in auto-presentation and communication skills needed to take current industrial job offers. We will defeat prejudices and stereotypes on job-seekers and industrial jobs.

III. Industrial Opolskie

We promote and develop industrial tourism offer in Opolskie using the potential of existing revitalisations such as Krasiejów DinoPark in former quarry or domEXPO centre in former cement plant depot. We promote thematic paths of Odra and Malapanew rivers with unique monuments and objects like iron bridge in Ozimek - the oldest in continental Europe.

IV. The sky is the limit

We create space for dialog between the creatives and the industry. We use the increasing interest from both sides and open spaces for initiatives of cooperation between economic and social sphere. We support initiatives and existing collaborations by using concepts on demand and making sustainable linkages. We are open for original ideas regional and international benchmarking.

V. I live in Opolskie

We promote Opolskie as a good place for work, living and recreation. We promote balanced lifestyle that merges professional career within industry with good standards of living, close to various places of original offer for recreation based e.g. on industrial tourism.

VI. We will better use our endogenous resources

Industrial Culture enables to see potential of Opolskie region much clearer. Living Industrial Culture of Opolskie will help in synergic use of endogenous resources of the region. It is the very first time that we can add social sphere into collaboration within economic life on regional scale. Through Living Industrial Culture and building networks we enable various number of initiatives that would have not been possible otherwise.

Main Goal

Continuing process of priming Industrial Culture of Opolskie region and Central Europe

Establishing the concept of Industrial Culture of Opolskie is only a first step and one cycle of a learning process about dynamically changing industrial culture. The strategy objective should address how to continue this process beyond the InduCult2.0 time frame.

Recommendations for regional policy instruments

- Smart specialisations strategy
- Regional development strategy
- Regional spatial planning

Recommendation for transnational strategy and network

- Using regional level institutions support for organising meetings
- Participation of topic focused events for knowledge input (exchange) and disseminating regional and transnational IC-related results

Stakeholders

Companies

- open doors for the youth and graduates
- participate in Industrial Culture festival and Industrial Jobs event

Schools, teachers and pupils

- co-organise schools initiatives
- participate in Industrial Culture festival and Industrial Jobs event

Creative and artistic environment

- participate in workshops and competitions
- participate in Industrial Culture festival and Industrial Jobs event

Public regional and local government institutions, LAGs, museums, cultural institutions, education and job centres, universities and NGOs

- collaborate within regional focus group and international network
- exchange experiences and communicate Industrial Culture to inhabitants of the Opolskie
- participate in Industrial Culture festival and Industrial Jobs event

Regional Focus Group in Opolskie region

FOCUS GROUP ENGAGEMENT	5 transnational workshops
	6 regional workshops
	4 strategy workgroup meetings
	15 multilateral meetings
	87 bilateral meetings
	76 organisations
	95 representatives

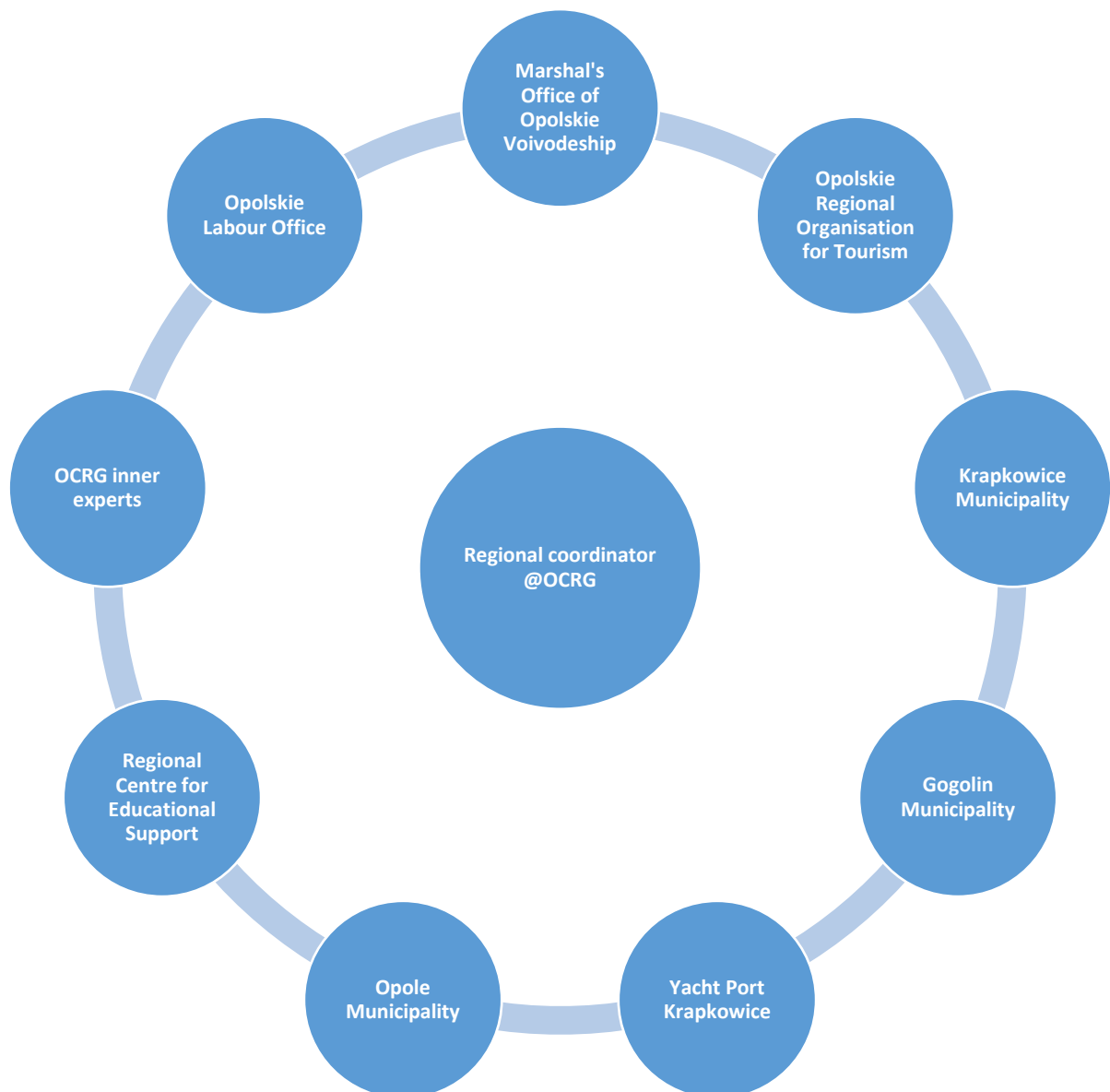
Who are the most active actors?

- Regional coordinator and inner from OCRG
- Association "Port Jachtowy Krapkowice"
- Marshal of Opolskie Voivodeship
- Opolskie Regional Organisation for Tourism
- Krapkowice Municipality
- Gogolin Municipality
- Yacht Port Krapkowice
- Opole Municipality
- Regional Centre for Educational Support
- Opolskie Labour Office

Who is supportive to focus group?

- InduCult2.0 partnership and network
- S3 Platform (European Commission)
- Silesian Voivodeship
- ERIH

Main Regional Stakeholders active in pilot planning and implementation

Lessons learnt from implemented regional actions

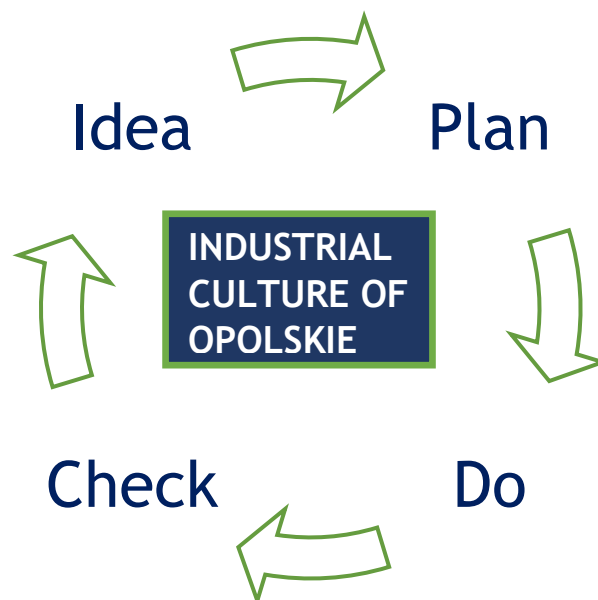
- Milestone action had to be conceptualised, planned, implemented and evaluated within regional network
- Quality had to be defined by active regional coordinator with regional stakeholders
- Appreciative approach has been a must for sustainable culture of collaboration
- Improvement process is the main interest of regional actors collaboration
- Vision for industrial culture has been adapted according to dynamic change of industry seen during the project lifetime

- Using modern technologies from creative media industry gave most outstanding results in bringing the idea closer to audience

Key problematic areas that appeared

- Answering to dispersion of industrial culture means and designing Industrial Culture of Opolskie
- Using industrial culture for fostering social inclusion and quadruple helix collaboration
- Answering to brain drain and slow decline of creative industry
- Fostering linkages between culture and industry for development and defining smart specialisations

Continues improvement process

Living (dynamic) Industrial Culture of Opolskie requires application of the continues improvement process in response to key problems that appear in the regional context due to transformation and development of economy. The continues improvement process will be based existing organization culture, trust, collaborative and appreciative approach applied during InduCult2.0 meetings.

5. Regional Strategy for Opolskie region IC

The document is organised into three-step hierarchy of one common strategy objective (O), action priorities (Px) and themes of actions (TAX). One strategic objective is helping to understand the most important aspect of sustainability of actions for Industrial Culture of Opolskie. The objective is going be acheived by the continues process of improvement.

Priorities correspond with thematic InduCult2.0 workpackages, although they are further developed in areas of RIS entrepreneurial discovery process, social inclusion, building capacity for creative industry and strengthening pull factors of the region.

O: LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE

P1: Priming Industrial Culture of Opolskie as unique feature of regional economic and cultural identity

- TA1   *Upscaling the annual regional flag event “INDUSTRY AND SHIPPING DAYS” promoting LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE and continues improvement of its content*
- TA2   *Undertaking measures for sustainable development and spatial integration of regional industrial tourism offer*
- TA3   *Raising awareness about Industry 4.0 in relation to cultural and social change*
- TA4   *Including creative sector into RIS entrepreneurial discovery process*
- TA5   *Sharing visual, organisational, product values of regional industry*

P2: Deploying Industrial Culture of Opolskie for securing labour force and strengthening the regional ties of companies

- TA6   *Undertaking measures for social inclusion with use of industrial culture means and youth-to-youth approach (workshops, summer schools, camps, art happenings etc.)*
- TA7   *Priming professional and mindsets among the pupils, students and graduates expected by the Industry 4.0*

P3: Fostering the creativity and building capacity for innovations in environment of industry and its remains

- TA8   *Setting-up facilities for testing businesses related to industrial culture /tourism*
- TA9   *Undertaking measures (e.g., higher apprenticeships, crowd-funding etc.) for raising cultural attractiveness of the public, working and living (post)industrial environment*
- TA10   *Setting-up open-to-communities environment for creative industry (e.g. creative networks and hubs, pre-incubation, creative and coworking spaces, FabLabs, etc)*
- TA11   *Setting-up facilities for testing designed products, services or art raising cultural attractiveness of the public, working and living (post)industrial environment*

O -objective; P -priority; TA - themes of actions

5. Coordination & Tools

The Regional Coordinator from Opolskie Centre for Economy Development will provide support for concepts, planning and evaluation within the continues improvement process for LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE. Coordinator will provide support for implementation of the regional flag event by providing guidelines to chosen organisation partners, common promotion packet (regional and transnational), expert review and evaluation.

Knowledge input and networking

Coordinator of LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE will seek for best practices and review regional actions within national, European and transnational networks (e.g. InduCult2.0 Network, S3 Platform, ERIH, THE Halle, etc.).

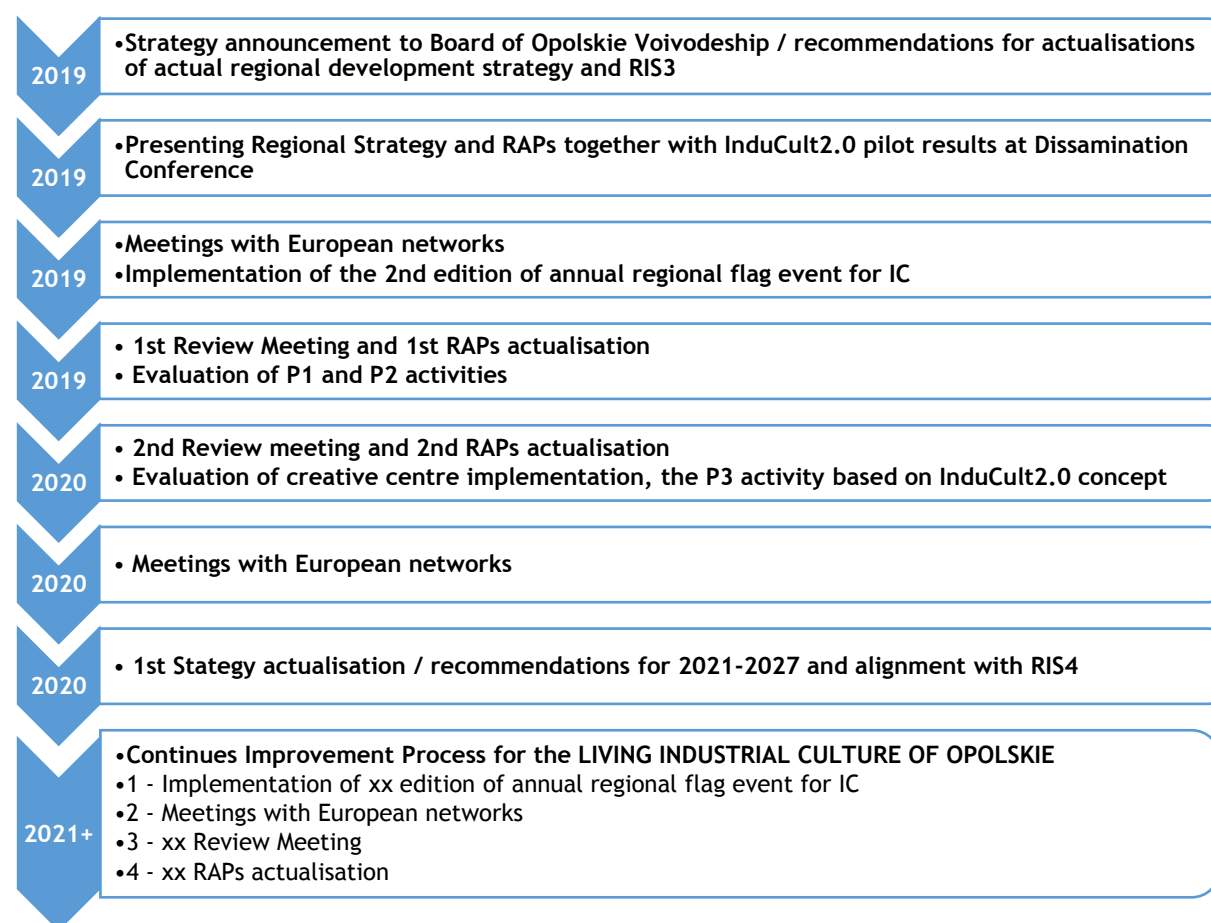
Regional Action Plans

Regional Action Plans refer to InduCult2.0 thematic work packages T2, T3 and T4 parallel to action priorities (T2>>P1, T3>>P2 and T4>>P3). The RAPs will be actualised on annual basis. Regional stakeholders will provide information for actualisation.

Regional Review Meetings

The coordinator will facilitate regional collaboration between stakeholders for regional and thematic value of actions. Coordinator will organise annual review meetings with regional actors. The information from RRM and RAPs will be presented to the Board of Voivodeship.

6. Roadmap & Milestones

7. Outlook and sustainability

The strategy and regional action plans will be presented to regional authorities and to public during regional dissemination conference in early months of 2019. Regional Review Meetings and actualisations of Regional Action Plans are important tools for established Regional Coordinator to ensure that planned regional actions are relevant to scope of strategic priorities and S.M.A.R.T. (Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-bound) requirements. The continues learning process is planned to be achieved from year 2021.

The strategy is a basis for recommendations for Regional Innovation Strategy for Opolskie Voivodeship for 2020 (RSIWO 2020) and Development Strategy of Opolskie Voivodeship for 2020. Recommendations will be enclosed to the strategy announcement to the Board of Voivodeship in 2019. Another recommendation will be presented during consultation process of regional development strategy and RIS4 for the period 2021-2027.

The milestones for strategy implementation refer to strong regional and transnational cooperation. Regional review meetings and meetings with European networks will support the improvement process of key regional activities, especially the regional flag event and industrial tourism offer that strengthen the transnational value of LIVING INDUSTRIAL CULTURE OF OPOLSKIE.

Annexes

Regional Strategy Paper (national language version)

STRATEGIA REGIONALNA DLA KULTURY PRZEMYSŁOWEJ

Strategia Regionalna

Wersja ostateczna
11 2018

T1.5.1

Okres rozliczeniowy: 5

PP9, Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki

Marcin Staniszewski
m.staniszewski@ocrg.opolskie.pl

SPIIS TREŚCI

Kontekst projektu	3
1. Wprowadzenie	3
2. Regionalne Status Quo	3
3. Cele i zastosowane podejście.....	6
4. Regionalna Strategia dla Kultury Przemysłowej woj. opolskiego.....	12
5. Koordynacja i narzędzia	13
6. Mapa i kroki milowe	14
7. Perspektywy i utrzymanie	14

Kontekst projektu

Projekt InduCult2.0 - "Dziedzictwo przemysłowe, zasoby kulturowe obecnego przemysłu i pionierzy kreatywni - wykorzystujący kulturę przemysłową w Europie Środkowej" stanowią ideę Dynamicznej Kultury Przemysłowej w Europie Środkowej i odślawiają, wzmacniają i wykorzystują wyjątkowego ducha kulturowego regionów przemysłowych (www.inducult.eu). InduCult2.0 jest inicjowany przez 8 długotrwałych regionów przemysłowych reprezentowanych przez: Niemcy, Austrię, Czechy, Włochy, Słowenię, Chorwację, Polskę i Belgię.

Celem DYNAMICZNEJ KULTURY PRZEMYSŁOWEJ OPOLSZCZYZNY jest poprawa jakości w zależności od dynamiki zmian w przemyśle. Cel jest oparty na koncepcji i argumentach z Regionalnego Dokumentu Argumentacyjnego przedstawionego w ramach Regionalnej Broszury Argumentacyjnej. Strategia została sfinalizowana na podstawie wniosków wyciągniętych z głównych działań regionalnych podczas przeglądu wszystkich regionalnych działań na potrzebę opracowania Regionalnych Planów Działania dla pakietów tematycznych projektu InduCult2.0 T2, T3 i T4. Regionalne planowanie działań miało silny wpływ na określenie priorytetów (P) strategicznych i typów działań (TA) w ramach regionalnego dokumentu strategicznego dla Kultury Opolszczyzny.

1. Wprowadzenie

Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki (OCRG) realizuje wybrane regionalne działania w zakresie polityki gospodarczej i innowacyjnej delegowane przez Zarząd Województwa. Jest instytucją pośredniczącą w realizacji priorytetów Regionalnego Funduszu Operacyjnego skierowaną do przedsiębiorców. Realizuje także kilka kluczowych projektów systemowych na rzecz wdrażania innowacji i polityki gospodarczej, np. przyciąganie inwestorów, system edukacji zawodowej, programy praktyk. Wdrożyło różne projekty, które otwierają regionalny system innowacji na współpracę międzynarodową oraz wspierają innowacyjność i kreatywność. Obecnie OCRG pracuje również nad zastosowaniem współpracy w poczwórnej helisie (w tym w sferze społecznej) i wdrażaniu polityki inteligentnych specjalizacji.

Województwo opolskie to region o bogatej historii, nowoczesnym społeczeństwie oraz możliwości wdrażania nowych technologii i tworzenia atrakcyjnych możliwości zatrudnienia. Tutaj tradycyjny przemysł spotyka się z innowacyjnymi pomysłami. Tutaj ludzie myślą śmiało o przyszłości, nie zapominając o bezcennym dziedzictwie przeszłości.

Kultura przemysłowa otwiera województwo opolskie na innowacje społeczne i lepsze, kompleksowe wykorzystanie jego zasobów i potencjału. Celem tej publikacji jest zdefiniowanie związku między gospodarką regionalną, dziedzictwem przemysłowym i społeczeństwem regionu. Co więcej, chcielibyśmy zachęcić więcej firm, pracodawców i organizacji kulturalnych, edukacyjnych, non-profit do przyłączenia się do nas.

2. Regionalne Status Quo

Korzyści płynące z Kultury Przemysłowej na Opolszczyźnie

Historyczny i współczesny kontekst kultury przemysłowej oraz proces definiowania regionalnych inteligentnych specjalizacji w przemyśle woj. opolskiego prowadzi do wskazania sześciu podstawowych argumentów dotyczących sposobu w jaki kultura przemysłowa przynosi korzyści na rzecz rozwoju regionalnego.

Dzięki Dynamicznej Kulturze Przemysłowej będziemy:

- Dbać o fundamenty naszej tożsamości;
- Podnosić świadomość młodych ludzi na temat przemysłu i inteligentnych specjalizacji;
- Wzbogacać naszą ofertę kulturalną i turystyczną;

- Ustanawiać przestrzeń do dialogu między społecznościami kreatywnymi a przemysłem;
- Wzmacniać „czynniki przyciągające”;
- Lepiej wykorzystywać zasoby wewnętrzne (endogeniczne).

Krótką historia przemysłowa regionu opolskiego

Przemysł woj. opolskiego ma silne tradycje sięgające początków industrializacji Górnego Śląska. Hutnictwo żelaza, wapienniki, produkcja mebli i rozwój porcelany stanowiły fundament dla produkcji żeliwa, wapna, cementu, porcelitu i mebli. To właśnie Ozimek w woj. opolskim po raz pierwszy w Europie wykorzystał koks do produkcji surowki hutniczej. W następstwie tego hutnictwo przemysłowe zakwitło w sąsiednich terenach wydobywczych Górnego Śląska. Województwo opolskie pozostaje jednak obszarem przemysłowym o czym w głównej mierze świadczą huta Ozimek i koksownia Zdzeszowice - największa w Europie.

Województwo opolskie zostało dość wcześnie połączone z systemem kolei i dróg wodnych należącym do Prus/ Niemiec w XIX wieku. Najważniejsze połączenia kolejowe powstały przy rzece Odrze i Kanale Kłodnickim, łącząc obszary górnicze Górnego Śląska z resztą Niemiec wraz z głównym portem wodnym w Koźlu (dzisiejsza część Kędzierzyna-Koźla). Położenie w pobliżu korytarza transportowego pomiędzy ciężko uprzemysłowionym Śląskiem a resztą Niemiec przyczyniło się do industrializacji regionu. W oparciu o bogate magazyny margli i wapieni rozwinął się przemysł wapienniczo-cementowy w rejonie Opola, Krapkowic i Strzelec Opolskich.

Od XIX wieku przemysł cementowy odgrywał znaczącą rolę w życiu gospodarczym regionu. Przed Wielką Depresją tylko miasto Opole liczyło 8 cementowni, natomiast wieś Gogolin miała 35 funkcjonujących wapienników. Specyficzna lokalizacja miała również przyciągnąć inwestorów towarów konsumpcyjnych. Jedną z najwybitniejszych była pierwsza inwestycja w stylu „nowoczesnej korporacji” w woj. opolskim wybudowana w latach 30. XX wieku, czyli fabryka obuwia Bata, do której należało także osiedle mieszkaniowe z pełną infrastrukturą dla robotników (Otmęt, dzisiejsza część Krapkowic). Tomas Bata, nazywany „środkowoeuropejskim Henry'm Fordem”, wdrożył swoją „filozofię” zarządzania, która wciąż inspirowała kolejne pokolenia.

Kędzierzyn-Koźle jest drugim pod względem wielkości miastem województwa opolskiego i nadal obsługuje przemysł regionalny z portem rzeczny, stoczniami oraz ważnym szlakiem wodnym i kolejowym między Wrocławiem a sąsiednim regionem Górnego Śląska. Część miasta Kędzierzyn rozwinęła się od lat 60. ubiegłego wieku, kiedy to uruchomiono dla potrzeb polskiego rolnictwa i przemysłu przedwojenną produkcję chemiczną.

Pierwsze koleje również łączyły woj. opolskie z sąsiednimi regionami i krajami, takimi jak Galicja i Śląsk Cieszyński w obrębie Austro-Węgier i Królestwa Polskiego w granicach Imperium Rosyjskiego. Od lat 50. XX wieku mobilność ludzi z i do woj. opolskiego była bardzo wysoka, a region przez lata stawał się wieloetniczny. Historycznie, przemysł regionalny jest wynikiem pracy pokoleń inwestorów, mieszkańców i imigrantów ekonomicznych różnych narodowości - Czechów, Niemców, Żydów i Polaków. W okresie późniejszego rozwoju przemysłowego region przyciągał migrantów ekonomicznych z innych regionów Polski. Opolskie jest obecnie kulturalnym centrum mniejszości niemieckiej w Polsce.

Potencjał przemysłowy Opolszczyzny dziś

Województwo opolskie położone jest w południowo-zachodniej Polsce, graniczącej z Republiką Czeską i czterema polskimi regionami: dolnośląskim, wielkopolskim, łódzkim i śląskim. Opole nadal rozwija swoje funkcje metropolitalne i jest regionalnym centrum handlu, bankowości, kompleksów przemysłowych i innych głównych sektorów usługowych.

Podstawą gospodarki Opolszczyzny nadal jest tradycyjny cement, wapno, chemia, koks, żelazo, meble i najnowszej produkcji żywność i motoryzacja. Władze regionalne i lokalne podejmują działania w celu przyciągnięcia dalszych inwestycji i wspierania innowacji poprzez inteligentne

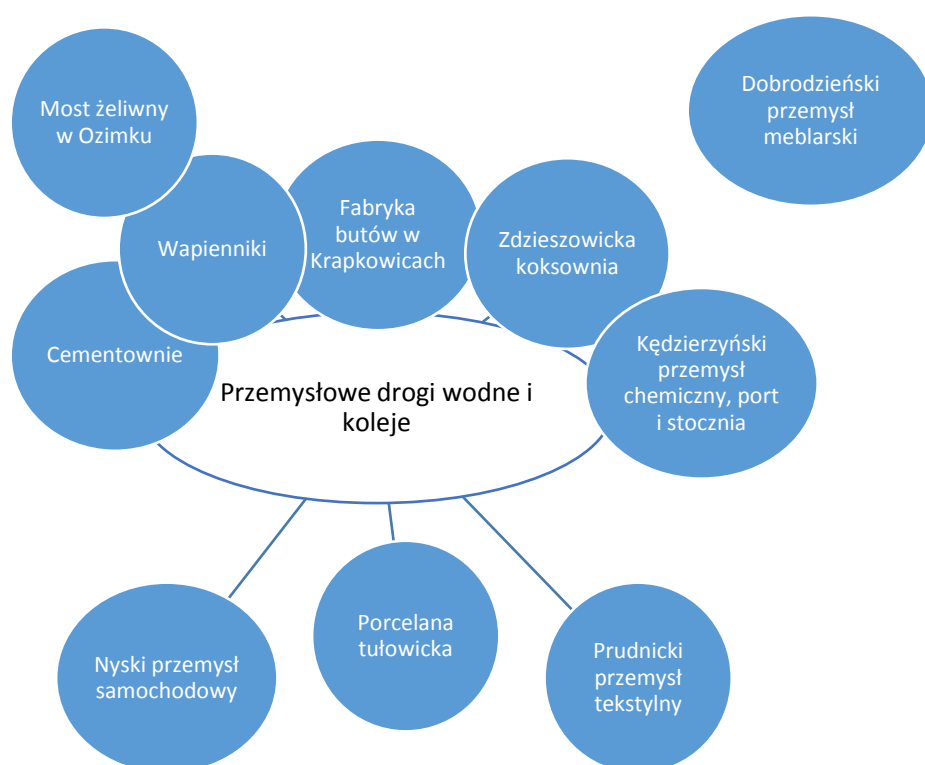
specjalizacje regionalne. Sektorami o ogromnym potencjale są przemysł spożywczy, chemiczny, budowlany i motoryzacyjny, przemysł dóbr konsumpcyjnych. Region jest bardzo dobrze połączony z południową Polską, Czechami i Niemcami autostradą A4 będącą częścią transeuropejskiego korytarza transportowego Berlin - Kijów. Branża przyciąga inwestorów i specjalistów, wysoko wykwalifikowanych pracowników z innych regionów Polski i Europy. Region liczy około 1 mln mieszkańców, mierzy się z problemem niżu demograficznego oraz drenażem mózgów.

Co istotne dla rozwoju przemysłu i rynku pracy, województwo opolskie ma dobrze rozwinięty sektor szkolnictwa wyższego - 6 uczelni wyższych (uczelnie wyższe, uczelnie techniczne, uczelnie niepubliczne), ośrodki badawczo-rozwojowe. W sumie region ma dwa parki technologiczne, kilka akademickich inkubatorów przedsiębiorczości, inkubatory przedsiębiorczości, centra transferu technologii, fundusze pożyczkowe, fundusze gwarancyjne i organizacje pośredniczące w działalności gospodarczej. Pozostającym wyzwaniem jest stała poprawa jakości usług świadczonych przez te organizacje poprzez międzynarodowy benchmarking i działania pilotażowe wspierające regionalną politykę gospodarczą i innowacyjną.

Zalety rozproszenia przemysłu

Jednym z pierwszych wniosków zaczerpniętych w ramach regionalnych warsztatów grup fokusowych jest to, że koncepcja Kultury Przemysłowej w woj. opolskim musi być odpowiedzią na rozproszenie dziedzictwa przemysłowego. Różnorodność przemysłu wynika z relatywnie silniejszych krajowych i międzynarodowych powiązań regionalnej gospodarki i rynku pracy niż w większości polskich regionów. Dotyczy to zwłaszcza powiązań z gospodarkami krajowymi i niemieckimi.

Rozproszenie środków dziedzictwa przemysłowego woj. opolskiego

Określenie inteligentnych specjalizacji w woj. opolskim w odniesieniu do RIS3

Opolski przemysł podlega ciągłej transformacji, a dzięki globalizacji i rozwojowi łańcucha dostaw pojawiła się jeszcze większa różnorodność. Przemysły wykorzystujące i stosujące nowe technologie są podstawą do definiowania regionalnych inteligentnych specjalizacji.

Inteligentne specjalizacje	
Grupa	Opis
Technologie budowlane i drewniane	Nisko energetyczne technologie budowlane
	Technologie oparte na cemencie i betonie
	Technologie bazujące na drewnie
Technologie przemysłu metalowego i maszynowego	Technologie systemu przesyłu energii
	Technologie projektowania i produkcji maszyn i urządzeń
	Technologie przemysłu metalowego
Technologie chemiczne	Polimery, tworzywa sztuczne i technologie gumowe
	Technologie chemii organicznej
	Technologie materiałów czyszczących
Technologie energetyczne (z energią odnawialną)	Technologie produkcji paliw
	Technologie silników
	Technologie wysokiego napięcia
Technologie żywienia i rolnictwo	Technologie produkcji roślinnej
	Technologie produkcji i przetwórstwa żywności, w szczególności przetwórstwa mleka
Życie i nauka o środowisku	Produkty zdrowotne
	Zintegrowany przestrzennie regionalny produkt turystyczny
	Proces organizacji systemu intermodalnego w sposób przyjazny dla środowiska

3. Cele i zastosowane podejście

Celem regionalnej strategii wdrażania dynamicznej kultury przemysłowej jest przeniesienie wizji i misji w oparciu o regionalne argumenty, stosowane podejścia i obszary problemowe na cele strategiczne, priorytety i typy działań.

Dynamiczna Kultura Przemysłowa Opolszczyzny - kluczowe argumenty

I. Wiem kim jestem

Dbamy o naszą tożsamość poprzez dzielenie się różnego rodzaju historiami i doświadczeniami z zakresu kultury przemysłowej. Łamiemy stereotypy i myślimy perspektywicznie odnosząc się do naszego życia społecznego i lokalnego. Inspirują nas pionierzy przemysłowi, tacy jak (Tomasz Bata, Franz Winckler czy Piotr Kler) oraz produkty regionalne (samochody Nysa, buty Otmęt, porcelana tułowicka). Wykorzystujemy przeszłość, obecność i przyszłość naszego życia gospodarczego, aby wzmocnić nasze społeczeństwo.

II. Atrakcyjne zawody przemysłowe

Zwiększamy wiedzę o naszym przemyśle i regionalnych inteligentnych specjalizacjach. Promujemy regionalny przemysł i naukę poprzez działanie wśród uczniów podczas interaktywnych warsztatów i inicjatyw szkolnych. Promujemy istniejące oferty pracy w Przemysle 4.0. Szkolimy osoby poszukujące pracy w zakresie autoprezentacji i umiejętności komunikacyjnych niezbędnych do podjęcia pracy w aktualnym sektorze przemysłu. Pokonamy uprzedzenia i stereotypy dotyczące osób poszukujących pracy w przemyśle i zawodów przemysłowych.

III. Przemysłowe Opolskie

Promujemy i rozwijamy ofertę turystyki przemysłowej w woj. opolskim wykorzystując potencjał istniejących rewitalizacji, takich jak DinoPark w Krasiejowie w dawnym kamieniołomie lub budynek DOMEXPO w byłej cementowni. Promujemy ścieżki tematyczne rzek Odry i Małej Panwi z unikalnymi zabytkami i obiektami, takimi jak żelazny most w Ozimku - najstarszy w Europie kontynentalnej.

IV. Tylko niebo Cię ogranicza

Tworzymy przestrzeń do dialogu między społecznościami kreatywnymi, a przemysłem. Korzystamy z rosnącego zainteresowania obu stron i otwartych przestrzeni, które służą inicjatywom powstającym między w ramach współpracy sfery gospodarczej i społecznej. Wspieramy inicjatywy i istniejącą współpracę, wykorzystując koncepcje na żądanie i tworząc trwałe powiązania. Jesteśmy otwarci na oryginalne pomysły z zakresu regionalnego i międzynarodowego benchmarkingu.

V. Mieszkam w woj. opolskim

Promujemy woj. opolskie jako atrakcyjne miejsce do pracy, życia i rekreacji. Promujemy zrównoważony styl życia, który łączy karierę zawodową w przemyśle z dobrymi standardami życia, równocześnie będąc w zasięgu miejsc stanowiących oryginalną ofertę rekreacyjną opartą np. na turystyce przemysłowej.

VI. Działania na rzecz lepszego wykorzystania zasobów endogenicznych

Kultura przemysłowa pozwala znacznie lepiej dostrzec potencjał województwa opolskiego. Dynamiczna Kultura Przemysłowa woj. opolskiego pomoże w synergicznym wykorzystaniu endogenicznych zasobów regionu. Po raz pierwszy możemy dodać sferę społeczną do współpracy w życiu gospodarczym w skali regionalnej. Poprzez dynamiczną kulturę przemysłową i budowanie sieci umożliwiamy tworzenie się różnych inicjatyw, które inaczej nie byłyby możliwe.

Główny cel

Kontynuacja procesu ugruntowywania Kultury Przemysłowej w woj. opolskim i Europie Środkowej

Stworzenie koncepcji Kultury Przemysłowej woj. opolskiego to pierwszy krok i pierwszy etap procesu uczenia się o dynamicznie zmieniającej się kulturze przemysłowej. Cel strategii powinien dotyczyć sposobu kontynuacji tego procesu poza ramami czasowymi InduCult2.0.

Zalecenia dotyczące instrumentów polityki regionalnej

- Strategia Inteligentnych Specjalizacji;
- Strategia Rozwoju Regionalnego;
- Regionalne Planowanie Przestrzenne.

Zalecenia dotyczące strategii i sieci transnarodowej

- wykorzystywanie instytucji na szczeblu regionalnym w celu organizacji spotkań;
- udział w wydarzeniach ukierunkowanych tematycznie na wkład wiedzy i rozpowszechnianie regionalnych i transnarodowych wyników związanych z Kulturą Przemysłową.

Partnerzy

Przedsiębiorstwa:

- otwarte drzwi dla młodzieży i absolwentów;
- uczestniczą w Festiwalu Kultury Przemysłowej i Industrial Job Event.

Szkoły, nauczyciele i uczniowie:

- współorganizują inicjatywy szkolne;
- uczestniczą w Festiwalu Kultury Przemysłowej i Industrial Job Event.

Środowisko kreatywne i artystyczne:

- uczestniczy w warsztatach i konkursach;
- uczestniczy w Festiwalu Kultury Przemysłowej i Industrial Job Event.

Publiczne regionalne i lokalne instytucje rządowe, Lokalne Grupy Działania, muzea, instytucje kultury, ośrodki edukacji i pracy, uniwersytety, organizacje pozarządowe:

- współpracują w ramach regionalnej grupy fokusowej i sieci międzynarodowej;
- wymieniają doświadczenia i przekazują kulturę przemysłową mieszkańcom woj. opolskiego;
- uczestniczą w Festiwalu Kultury Przemysłowej i Industrial Job Event.

Regionalna grupa fokusowa w woj. opolskim

ZAANGAŻOWANIE GRUPY FOKUSOWEJ

- 5 warsztatów transnarodowych;
- 6 warsztatów regionalnych;
- 4 spotkania robocze poświęcone strategii;
- 15 spotkań multilateralnych;
- 87 spotkań bilateralnych;
- 76 organizacji;
- 95 reprezentantów.

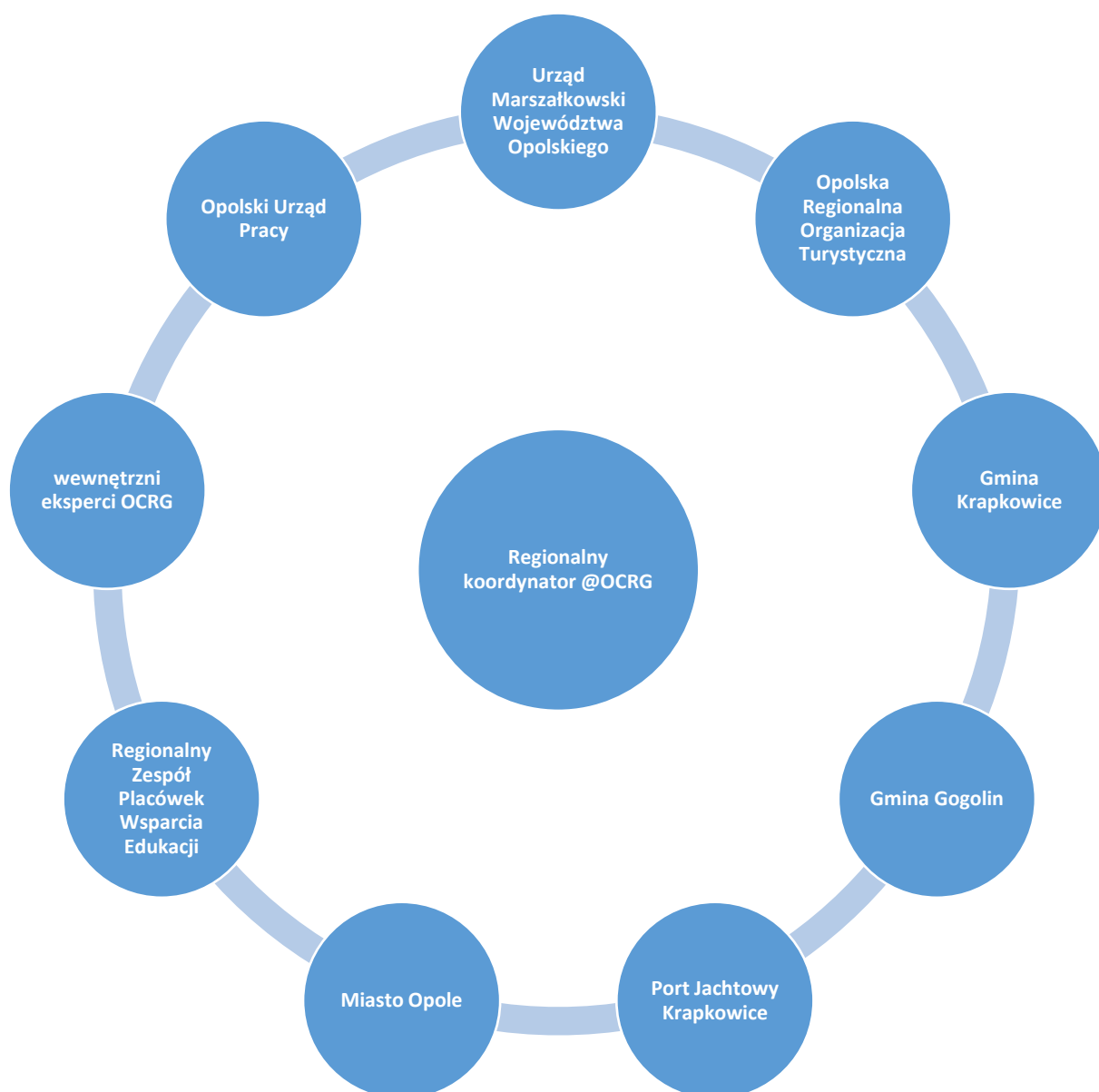
Kto stanowi grupę najbardziej aktywnych interesariuszy?

- Koordynator regionalny i wewnętrzny - OCRG;
- Stowarzyszenie Port Jachtowy Krapkowice;
- Marszałek Województwa Opolskiego;
- Opolska Regionalna Organizacja Turystyczna;
- Gmina Krapkowice;
- Gmina Gogolin;
- Port Jachtowy Krapkowice;
- Miasto Opole;
- Regionalny Zespół Placówek Wsparcia Edukacji;
- Opolski Urząd Pracy.

Kto jest wsparciem dla grupy fokusowej?

- Sieć i partnerstwo InduCult2.0;
- Platforma S3 (Komisja Europejska);
- Województwo Śląskie;
- ERIH.

Partnerzy regionalni aktywni jeśli chodzi o pilotażowe planowanie i realizację

Wnioski zaczerpnięte z realizacji działań regionalnych

- Rewolucyjne działania (kroki milowe) muszą zostać skonceptualizowane, zaplanowane, wdrożone i ocenione w ramach sieci regionalnej;
- Jakość musi być zdefiniowana przez aktywnego koordynatora regionalnego wraz z partnerami regionalnymi;
- Podejście doceniające jest koniecznością dla zrównoważonej kultury współpracy;
- Proces doskonalenia jest głównym celem współpracy podmiotów regionalnych;

- Wizja kultury przemysłowej została dostosowana do dynamicznych zmian zachodzących w przemyśle podczas trwania projektu;
- Wykorzystanie nowoczesnych technologii z branży mediów kreatywnych dało znakomite rezultaty, przybliżając pomysł odbiorcom.

Kluczowe obszary problematyczne, które się pojawiły

- Odpowiedź na rozproszenie środków Kultury Przemysłowej i projektowanie Kultury Przemysłowej woj. opolskiego;
- Wykorzystanie Kultury Przemysłowej do wspierania integracji społecznej i współpracy w ramach poczwórnej helisy;
- Odpowiedź na drenaż mózgów i zanikanie kreatywności;
- Wspieranie powiązań między kulturą i przemysłem w celu rozwoju i definiowania inteligentnych specjalizacji.

Ciągły proces doskonalenia

Dynamiczna kultura przemysłowa wymaga zastosowania ciągłego procesu doskonalenia w odpowiedzi na kluczowe problemy, które pojawiają się w kontekście regionalnym z powodu transformacji i rozwoju gospodarki. Kontynuacja procesu doskonalenia będzie opierać się na istniejącej kulturze organizacji, zaufaniu, współpracy i podejściu doceniającym zastosowanym podczas spotkań w ramach InduCult2.0.

4. Regionalna Strategia dla Kultury Przemysłowej woj. opolskiego

Ten dokument jest podzielony na trzyetapową hierarchię jednego wspólnego celu strategicznego (O), priorytetów (Px) oraz typów działań (TAx). Jednym z celów strategicznych jest zrozumienie najważniejszego aspektu trwałości działań dla Kultury Przemysłowej woj. opolskiego. Cel zostanie osiągnięty przez ciągły proces doskonalenia.

Priorytety odpowiadają tematycznym pakietom roboczym InduCult2.0, chociaż są one dalej rozwijane w obszarach procesu odkrywania przedsiębiorczości przez RIS, włączenia społecznego, budowania potencjału przemysłu kreatywnego i wzmacniania czynników przyciągających w regionie.

O: DYNAMICZNA KULTURA PRZEMYSŁOWA OPOLSZCZYZNY

P1: Ugruntowanie kultury przemysłowej woj. opolskiego jako unikalnej cechy regionalnej tożsamości gospodarczej i kulturowej

- TA12 Rozszerzenie rocznego regionalnego wydarzenia promującego kulturę przemysłową woj. opolskiego „DNI PRZEMYSŁU I ŻEGLUGI” i ciągłe doskonalenie jego treści;*
- TA13 Podejmowanie działań na rzecz zrównoważonego rozwoju i przestrzennej integracji oferty regionalnej turystyki przemysłowej;*
- TA14 Podnoszenie świadomości na temat Przemysłu4.0 w związku ze zmianami kulturowymi i społecznymi;*
- TA15 Włączenie sektora kreatywnego w proces przedsiębiorczego odkrywania RIS;*
- TA16 Udostępnianie wizualnych, organizacyjnych wartości produktu jakim jest przemysł regionalny.*

P2: Wdrażanie Kultury Przemysłowej woj. opolskiego w celu zabezpieczenia siły roboczej i wzmocnienia regionalnych więzi pomiędzy firmami

- TA17 Podejmowanie działań na rzecz włączenia społecznego z wykorzystaniem środków kultury przemysłowej i podejścia youth-to-youth (warsztaty, szkoły letnie, obozy, happeningi artystyczne itp.);*
- TA18 Pozyskiwanie profesjonalistów i sposobu myślenia uczniów, studentów i absolwentów oczekiwanego przez Przemysł4.0.*

P3: Wspieranie kreatywności i budowanie potencjału innowacyjnego w środowisku przemysłu i pozostałości po nim

TA19 Tworzenie udogodnień dla testowania różnego rodzaju biznesów powiązanych z kulturą przemysłową/turystyką przemysłową;

TA20 Podejmowanie działań (np. staże, crowd-funding itp.) w celu podniesienia atrakcyjności oferty kulturowej wśród społeczeństwa, pracy i życia w środowisku (post) industrialnym;

TA21 Tworzenie środowiska otwartego na społeczność kreatywnego przemysłu (np. kreatywne sieci i inkubatory, preinkubacja, twórcze i kooperujące przestrzenie, FabLabs itp.);

Tworzenie udogodnień dla testowania zaprojektowanych produktów, usług lub sztuki podnoszących atrakcyjność kulturową społeczeństwa pracującego i żyjącego w środowisku (post)industrialnym.

O -cel; P -priorytet; TA - typ działań

5. Koordynacja i narzędzia

Koordinator regionalny z Opolskiego Centrum Rozwoju Gospodarki będzie wspierał koncepcje, planowanie i ewaluację w ramach ciągłego procesu doskonalenia DYNAMICZNEJ KULTURY PRZEMYSŁOWEJ WOJ. OPOLSKIEGO. Koordinator zapewni wsparcie dla realizacji regionalnego sztanarowego wydarzenia poprzez dostarczenie wytycznych dla wybranych partnerów, wspólnego pakietu promocyjnego (regionalnego i transnarodowego), monitoringu i ewaluacji eksperckiej.

Wkład wiedzy i tworzenie sieci

Koordinator DYNAMICZNEJ KULTURY PRZEMYSŁOWEJ WOJ. OPOLSKIEGO będzie poszukiwał najlepszych praktyk działań regionalnych w ramach sieci krajowych, europejskich i międzynarodowych (np. Sieć InduCult2.0, Platforma S3, ERIH, Halle, itp.).

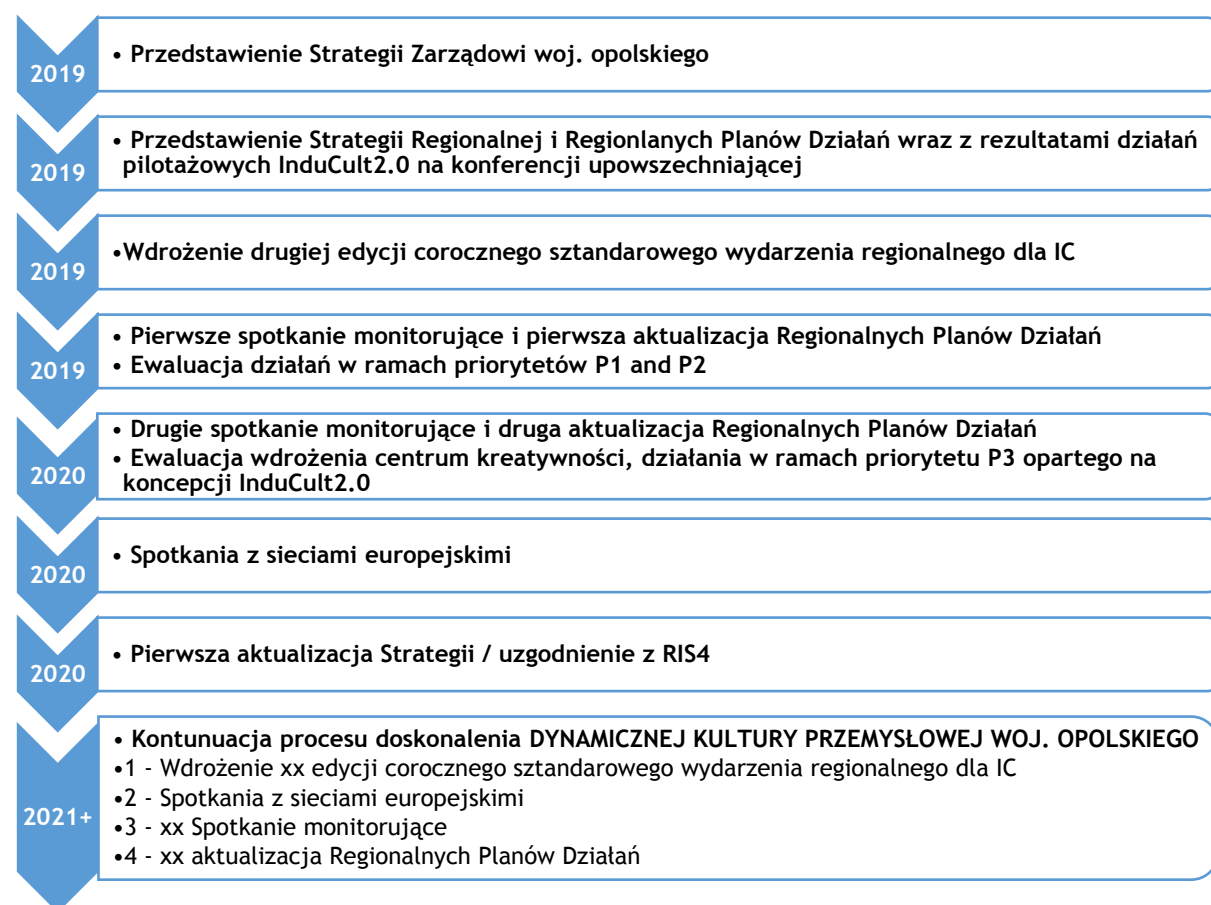
Regionalne Plany Działania

Regionalne plany działań odnoszą się do tematycznych pakietów roboczych InduCult2.0 T2, T3 i T4 równoległe do odpowiednich celów operacyjnych T2 >> O01, T3 >> O02 i T4 >> O03. Regionalne Plany Działania będą aktualizowane co roku. Regionalni interesariusze dostarczą informacji służących bieżącej aktualizacji.

Regionalne spotkania monitorujące

Koordinator ułatwi współpracę regionalną między zainteresowanymi partnerami w zakresie regionalnej i tematycznej wartości działań. Koordinator zorganizuje coroczne spotkania służące dokonaniu przeglądu dotychczasowych działań z podmiotami regionalnymi. Informacje z realizacji Regionalnego Planu Działania zostaną zaprezentowane Zarządowi Województwa.

6. Mapa i kroki milowe

7. Perspektywy i utrzymanie

Strategia oraz Regionalny Plan Działań zostaną zaprezentowane regionalnym autorytetom oraz do wiadomości publicznej podczas regionalnej konferencji podsumowującej na początku 2019 roku. Regionalne spotkania monitorujące i realizacja regionalnych planów działań są ważnymi narzędziami dla ustanowionego regionalnego koordynatora, aby zapewnić, że planowane działania regionalne są odpowiednie dla zakresu priorytetów strategicznych i S.M.A.R.T. (specyficzne, wymierne, osiągalne, realistyczne, ograniczone w czasie) wymagania. Planowany proces uczenia się planowany jest na rok 2021.

Strategia jest podstawą rekomendacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Opolskiego na 2020 rok (RSIWO 2020) oraz Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego na 2020 rok. Rekomendacje zostaną dołączone do komunikatu o strategii dla Zarządu Województwa w 2019 roku. Kolejne rekomendacje zostaną przedstawione w procesie konsultacji regionalnych strategii rozwoju i RIS4 na okres 2021-2027.

Kroki milowe poczynione dla realizacji strategii odnoszą się do silnej współpracy regionalnej i ponadnarodowej. Regionalne spotkania monitorujące i spotkania z sieciami europejskimi będą wspierać proces doskonalenia kluczowych działań regionalnych, w szczególności sztandarowego wydarzenia regionalnego i oferty turystycznej, aby wzmocnić ponadnarodową wartość DYNAMICZNEJ KULTURY PRZEMYSŁOWEJ OPOLSKIEJ.